

Бизнинг юртимиз, элимиз ва хатто расмий идораларимизда гайри табиий киликлар, ишлар канча кўб бўлса, табиий ишлар ҳам ўшанча кўбдир.

Булардан гайритабиийларини ёзмай ўтсак, албатта, «Машраб» кўркди, ёки мудохана йўлини тутди деб ҳаққимизда «хусни зан» килгувчилар чикиб колиши табиий бўлгонидек, ёзгонимиз тақдирда бошимизнинг каламдек кесилиши ҳам табиийдир. Шунинг учун бу дафъа ёлғиз табиий ишлардан бир нечтасини кўрсатиб ўтиш маслаҳат кўруладир.

Биз ҳамма вақт ҳар ерда ҳукумат идораларини ерлилашдириш - тубжойлашдириш учун кучимиз бориша ҳайкирамыз, кичкирамыз. Бу йўлда бор довшимизни битириб ўзимиз чарчаб қолгонда, чала хат-саводлик бир мўлтоқни оламыз-да, зўр билан уни бир идорага тикиб юборамыз. Қулоч-қулоч қарорлар ёзиб бўлгондан сўнг «кани пул!» деганда жонимиз чиқадир... Мана, тубжойлашдириш тўғрисидаги ишимиз шу ҳодда экан, иншооллох киёмат яқинлашқонда, тўртинчи осмондан ҳазрати Исо тушиб, бу муҳим вазифамизни бажариб бериши табиийдир.

Улуг вазифаларимиздан бири ҳурофот билан қурашиш эди. Ҳудога шукрки, бу ишимиз ҳам ўзининг табиий йўлига тушиб бораётибдир. Чунончи, биз эшонлардан канча узоклашсак ва уларни қабих алфоз билан сўксак, улар бизга шунча яқинлашадирлар ва хатто гўшт-пўстимизга кириб борадир. Биз уларни канча эзсак, улар ишчи-деҳқонларимизни шунча эзадирлар. Биз бу ҳолларни кўриб, «кўзим кўрмасин, гўштимни бўри есин», деймизда ўзимизни билмасликка сола берамыз. Бу ишимиз ҳам шу тусда экан, ёқамизни ҳали бери ҳурофот қанғалидан қутқара олмаслигимиз табиийдур.

Бизнинг ҳаёт-мамот масалаларимиздан биртаси, шубҳасиз, олиқ-солиқ ишидир. Бу иш ҳам «мо фавқа ат-табиий» йўлига тушиб кетаётибдир. Раста-бозорлардаги солиқларимиз жуда тартиблиқдир. Бу ерда пашшанинг ҳам «гинг» зтишини кўра олмайсиз. Яъни ҳамма рози, ишлар ўз жойида. Энг ичидаги олиқ-бериш бозори жуда қач-қач. Биров бир дақиқада бой, бошқиси бир соатда гадоё бўлмоқдадир. Солиқ ишлари ҳам шу йўл билан кета берса, дўқонларнинг оғзи очилиб колиши ва шунинг билан ҳамма бойчаларимизнинг ишчи-деҳқон синфига кириб кетиши табиийдур.

Сўзимизнинг адоғида шаҳримиздаги қизик бир манзарани ҳам кўрсатиб ўтайлик:

Самаркандда Зарафшон деган бир дарё бор. Бунинг устига бир эмас, иккита кўприги хам

бор. Ишнинг кизиги шундаким, бизнинг нодон халкимиз шаҳарга бориш-келиши учун шундай кўприклардан ўтмай, сувда бир шўнгиб эртаси Бухородан чиқадирлар... Бу катнашлар хам шундай давом этаберса, кишгача барча ишчи-деҳконларимизнинг Бухорога ўтиб кетишлари табиийдир.

Ботурбек

«Машраб», 1924 йил, 4-сон